

РЕШЕНИЕ

№ 180

гр. Пловдив, 12.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛОВДИВ, XVIII СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и пети април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Александър Л. Стойчев

при участието на секретаря Илияна П. Куцева Гичева
като разгледа докладваното от Александър Л. Стойчев Търговско дело № 20225300900319 по описа за 2022 година

Иск с правно основание чл. 383, ал.1 от КЗ.

Предявен е иск от Ч. В. К. с ЕГН ***** от ****, лично и в качеството си на законен представител на Н. Ч. К. с ЕГН ***** и В. Ч. К. с ЕГН *****, всички в качеството си на наследници на С. А. К. с ЕГН *****, починала на 27.07.2021 год., против „Фи Хелт Застраховане“ АД с ЕИК 200103397, със седалище и адрес на управление гр. София, ж.к. „Студентски град“, ул. „Проф. Александър Фол“ № 2, вх.Б, ет.2, за осъждане на ответника да заплати на „Първа инвестиционна банка“ АД, ЕИК 831094393, със седалище и адрес на управление гр. София, р-н Изгрев, бул. „Драган Цанков“ № 37, сумата от 34 300 лева, представляваща остатъка от задължението по Банков кредит № 006LD-R-016054 от 31.07.2019 година, сключен между „Първа инвестиционна банка“ АД и С. А. К., която сума на дълга е изчислена към датата на настъпване на застрахователно събитие – смърт на кредитополучателя С. А. К., ведно със законната лихва от 27.07.2021 година и направените разноски.

Твърди се от ищите, че са наследници по закон на починалата С. К., която е имала сключен договор за банков кредит с „Първа инвестиционна банка“ АД № 006LD-R-016054 от 31.07.2019 година, по силата на който ѝ е бил предоставен банков заем в размер на 41 000 лева. На същата дата кредитополучателят С. К. е сключила и договор за застраховка „Спокойствие“ с ответника, като измежду покритите рискове е и смърт на

кредитополучателя. Твърди се също, че на 10.07.2021 година е настъпила смъртта на кредитополучателя С. К. при управление на МПС мотоциклет „Хонда“ рег. № ****, като същата е нарушила правилата за движение по пътищата и по непредпазливост е причинила пътнотранспортно произшествие, при което са й нанесени средни телесни повреди, които в крайна сметка са довели до смъртта на лицето, поради множеството травми.

Твърди се от ищите, че със заявление от 2021 година е заведена Застрахователна претенция № 88533 и е поискано застрахователят да заплати на банката непогасената от наследодателя главница по кредита, но същият е отказал плащане поради това, че е налице изключен риск - смърт, поради виновно поведение на застрахования при управление на МПС, както и наличието на липса на документи за правоспособност. Твърди се от ищите, че застрахователното дружество неоснователно е отказало заплащане на застрахователно обезщетение. Прави се възражение за нищожност на клауза 3.2.21 от общите условия на сключения договор „Спокойствие“ с ответника, поради неравнопоставеност на клаузата по смисъла на Закона за защита на потребителите.

Съищецът „Първа инвестиционна банка“ АД взема становище за основателност на иска и се присъединява към претенцията на наследниците на починалия кредитополучател.

В срока за отговор ответната застрахователна компания е подала такъв, с който изцяло оспорва иска. Признава се, че е сключен договор за застраховка „Спокойствие“ с наследодателката на ищите, нейната смърт и получаване на заявлението за настъпилото застрахователно събитие на 02.12.2021 год., по което е образувана застрахователна претенция № 88533. От съдържанието на отговора също може да се направи извод, че не се оспорва, че на 10.07.2021 година С. К. е катастрофирала с управлявания от нея мотор, в резултат на което е получила множество и тежки травми, включително гръдна травма. По ред причини е настъпила инфекция на дихателните пътища, но заради усложнение на травмите е настъпил летален изход за С. К., който е в пряка причинноследствена връзка с претърпяната катастрофа. В отговора на исковата молба също така се твърди нарушение на определени членове на ЗДвП от страна на водача, поради което и се твърди, че на основание т.3.2.21 от Общите условия към застраховката дружеството правилно е отказало изплащане на застрахователната сума/обезщетение. В отговора също така се прави възражение по искането за заплащане на законната лихва, както и че възражението за недействителност на посочената от ищите клауза във връзка с нарушение на Закона за защита на потребителите не е обвързано с конкретен текст от същия закон.

Пловдивски Окръжен Съд, ТО, XVIII.с., като обсъди обстоятелствата по делото и представените доказателства поотделно и в тяхната съвкупност намери за установено следното:

Между страните е безспорно сключването на Договор за кредит между

С. А. К. с ЕГН ***** и ответника „Фи Хелт Застраховане“ АД с ЕИК 200103397 на датата 31.07.2019 година, по силата на който на С. К. са били отпуснати 41 000 лева, представляващи банков заем. На същата дата кредитополучателят С. К. е сключила договор за застраховка „Спокойствие“ с „Фи Хелт Застраховане“ АД, като измежду покритите ѝ рискове е и смърт в резултат на заболяване и злополука. Не се спори между страните също така, че на посочената в исковата молба дата 10.07.2021 год. при управление на мотоциклет „Хонда“ рег. № **** С. К. е нарушила правилата за движение по пътищата и е претърпяла ПТП, като по този повод са ѝ нанесени средни телесни повреди, които в последствие поради усложнения са довели до смъртта на лицето. Също така е безспорно между страните, че наследниците на починалото лице са отправили искане до застрахователя през 2021 година, като е заведена застрахователна претенция при ответника под № 88533, но същият е отказал заплащане на исковата сума.

Правното основание на предявената претенция е чл.383, ал.1 от КЗ. Според посочената новела при застраховка, сключена в полза на кредитор, между застраховател и застраховащ, който е длъжник, или трето лице, което е заложен или ипотечен длъжник, при настъпване на застрахователното събитие застрахователят отговаря пред кредитора до размера на застрахователната сума за непогасената част от задължението, за обезпечение на което е сключен застрахователният договор, включващо главници, лихвите и разноските към датата на настъпване на застрахователното събитие.

При така изложените безспорни факти и посочена правна квалификация на претенцията основният въпрос, който следва да се съобрази по делото е дали прогласеното в общите условия изключение за заплащане на застрахователно обезщетение е валидно и е произвело своя правен ефект. За да се отговори на този въпрос би следвало да се осветли правната природа на сключения договор за застраховка „Спокойствие“. В конкретния случай следва да се приеме, по повод съдържанието на сключения договор за застраховка, че предметът на правоотношението и застрахователното събитие съвпадат. По принцип застраховките по глава 37 от КЗ имат двойък характер, като може да се намерят аргументи да бъдат причислени към имущественото застраховане, тъй като могат да касаят покрит риск от невъзможност за заплащане на парична стойност, респективно може да се приеме, че се касае за покрит риск свързан с неимуществено благо на застрахования. Отправна

точка, за да се приеме за какъв договор става въпрос е предмета му, респективно застрахователното събитие, чието настъпване е в рамките на покрития риск. В случая категорично може да се каже, че се касае за неимуществени блага свързани със живота, здравето и телесната цялост и работоспособност на застрахованото лице, а именно С. К.. Т.е. прекия предмет на застраховката е свързан с нарушаване на неимуществени блага, което като вторична последица ще доведе до невъзможност от заплащане на договора за кредит. Т.е. имущественото благо е вторично и не е прекия предмет на застрахователното правоотношение. Т.е. очевидно при този извод след настъпване на застрахователно събитие смърт на застрахования следва да намерят приложение правилата по глава 42. Тези разсъждения се налагат с оглед на факта, че ако се касае за имуществено застраховане следва да се приложи чл. 408 от КЗ, която е императивна и не дава възможност в рамките на правоотношението да се въвеждат и други изключения за отказ от заплащане на обезщетение извън законовоопределените. Респективно, ако е налице застраховка на неимуществени блага би следвало да намерят приложение нормите касаещи застраховка „Живот“, „Злополука“ и др. В конкретния случай очевидно е налице сключена комплекса застраховка обективизираща покрити рискове свързани с различни нарушения на неимуществени блага на застрахования, който в конкретния казус съвпада със застрахования. Отделно от това в чл. 456 от КЗ е предвидено, че когато застраховка "Живот" е била сключена в полза на кредитор за обезпечение на задължение на физическо лице, това физическо лице или неговите наследници имат право на иск срещу застрахователя и когато не са били страна по застрахователния договор и са платили задължението при настъпило застрахователно събитие към кредитора. Това е още един аргумент в полза на извода, че в случая следва към процесната застраховка следва да се подходи при приложение правилата на договор за застраховка „Живот“. Посочената новела на чл.456 от КЗ е обща разпоредба спрямо глава 37, тъй като касае сключване на договор по отношение на всякакви задължения, а чл.382 и чл.383 от КЗ са приложими относно тесен кръг правоотношения, а именно относно заем или банков кредит, както и договори за лизинг.

Съобразно член 456 от КЗ е налице право на пряк иск от страна на наследниците на починалото лице срещу застрахователя. Систематичното и смислово тълкуване на разпоредбата водят именно на този извод. Това е така,

тъй като по аргумент на по силното основание, след като на лица, които не са страни по правоотношението е признато право на пряк иск, то на още по силно основание това е допустимо и за страната /нейните наследници/ по сключения договор за застраховка. Ето защо и несъмнено проведената защита е допустима.

По основните факти, както се установи страните не спорят. Наред с това и въпреки пределно лаконичната форма на договора за застраховка от Специалните условия, които очевидно са част от Общите условия, се изяснява, че бенифициент е именно съищеца ПИБ АД.

При изложените безспорни факти не се налага да се направи и твърде детайлен анализ на събраните по делото доказателства- СМЕ и САТЕ. Само за пълнота следва да се отбележи, че се установява несъмнено смъртта да е в пряка причинно следствена връзка с процесното ПТП, като очевидно изключителна вина за последното има починалата страна по застрахователния договор С. К.. Самите ищци сочат в исковата молба, че от техническа гледна точка причина за катастрофата са неправилни действия на С. К. при управление на мотоциклета, които са довели до излизане от пътя и настъпилия удар. Очевидно са нарушени чл. 20, ал.1 или чл.20, ал.2 от ЗДВП. По делото остава неустановена точната скорост на мотоциклета, като единствено в показанията на разпитания свидетел Д. Ч. има данни, че К. е управлявала МПС с 45 км/ч. В случая може да се каже, че и при двете хипотези, и при съобразена и несъобразена скорост вина за настъпване на ПТП носи починалата. В единия случай поради несъобразена скорост К. не е могла да вземе завоя, при другия поради неизвършени адекватни действия по контрол на превозното средство е напуснала очертанията на пътя и е предизвикана катастрофата.

Както се изясни по – горе според съда приложение следва да намери чл.449, ал.2 от КЗ прогласяващ възможност страните да предвидят в сключения договор за застраховка и други изключени рискове, за разлика от имущественото застраховане. В конкретния казус в чл. 3.2.21 от Общите условия е прието, че отговорност на застрахователя не може да бъде ангажирана и същият не носи риска от настъпване на застрахователно събитие в случай на увреждания в резултат на виновно поведение на застрахования при управление на МПС. Използвания израз от страните по

правоотношението несъмнено сочи на извод, че се касае за всички форми на вина, както умисъл, така и непредпазливост. Поради това и съобразно събраните по делото доказателства несъмнено следва да се направи безпротиворечивия извод, че в случая е налице изключен риск, тъй като К. носи изключителната вина за настъпване на ПТП, вследствие на което е получила телесни увреждания, които са довели впоследствие и до смъртта ѝ.

Тук се поставя въпроса относно валидността на тази част от правоотношението, като ищецът изрично се е позовал на нищожност на тази клауза поради нейната неравноправност, без да излага някаква конкретика. Действително съдът би следвало да извърши служебна проверка на действителността на сделката касателно нейната нищожност, дори и без изрично възражение на ищите, но липсата на някакви конкретни оплаквания от тяхна страна несъмнено ще рефлектира на окончателния извод на съда. Това е тъй като би следвало да се установи по делото наличие на конкретни факти водещи от своя страна до нищожност поради неравноправност на клаузата.

Съгласно чл.146 от ЗЗП неравноправните клаузи в договорите са нищожни, освен ако не са индивидуално договорени. Съгласно чл.143 от ЗЗП неравноправна клауза е всяка договорка във вреда на потребителя, която не отговаря на изискването на добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на страните по сделката, като позволява на търговеца да променя едностранно условията на договора въз основа на непредвидено в него основание /т.10/. ЗЗП освен това съдържа и хипотези, които не попадат под регулацията на чл.143 от ЗЗП, изброени в чл.144, съгласно чиято ал.2 и 3 чл.143, т.т.10 не се прилага.

С оглед изложеното съдът приема, че за да бъде нищожна като неравноправна една клауза тя следва да дава права на търговеца/ в случая банката/ попадащи в хипотезите на чл.143 от ЗЗП, клаузата да не е уговорена индивидуално и да не попадат отношенията между страните в някое от изключенията, на чл.144 от ЗЗП. В случая не се установява наличието на нито една от изброените причини водещи до нищожност на клаузата. Не се установява договорка във вреда на потребителя, която не отговаря на изискването на добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на страните по сделката, като позволява на търговеца

да променя едностранно условията на договора въз основа на непредвидено в него основание. Също така не се доказва по делото, че клаузата не е индивидуално уговорена. Липсват каквито и да било оплаквания от ищите в тази посока, като при липсата на наведени конкретни твърдения, следва да се приеме, че атакуваната клауза, като част от правоотношение е предмет на индивидуално договаряне. Не е достатъчно да се оспори валидността на клаузата от ищите, а последните следва да наведат конкретни твърдения по повод липсата на индивидуално договаряне, като едва тогава в тежест на застрахователя ще се породи задължение за доказване на индивидуална уговорка. Не се установява и наличието на някое от изключенията по чл.144 от ЗЗП.

Поради това и следва да се приеме, че е налице изключен риск по чл.3.2.21 от Общите условия и искът се явява неоснователен.

Ето защо и Съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявеният иск от Ч. В. К. с ЕГН ***** от ****, действащ лично и в качеството му на законен представител на малолетния му син Н. Ч. К. с ЕГН ***** и В. Ч. К. с ЕГН *****, всички в качеството си на наследници на С. А. К. с ЕГН *****, починала на 27.07.2021 год., против „Фи Хелт Застраховане“ АД с ЕИК 200103397, със седалище и адрес на управление гр. София, ж.к. „Студентски град“, ул. „Проф. Александър Фол“ № 2, вх.Б, ет.2, с правно основание чл.383, ал.1 от КЗ за осъждане на ответника да заплати на „Първа инвестиционна банка“ АД, ЕИК 831094393, със седалище и адрес на управление гр. София, р-н Изгрев, бул. „Драган Цанков“ № 37, сумата от 34 300 лева, представляваща остатъка от задължението по Банков кредит № 006LD-R-016054 от 31.07.2019 година, сключен между „Първа инвестиционна банка“ АД и С. А. К., която сума на дълга е изчислена към датата на настъпване на застрахователно събитие – смърт на кредитополучателя С. А. К., ведно със законната лихва начина от 27.07.2021 година и направените разноски, като недоказан и неоснователен.

ОСЪЖДА Ч. В. К. с ЕГН ***** от ****, действащ лично и в качеството му на законен представител на малолетния му син Н. Ч. К. с ЕГН ***** и В. Ч. К. с ЕГН *****, всички в качеството си на

наследници на С. А. К. с ЕГН *****, починала на 27.07.2021 год., да заплати на „Фи Хелт Застраховане“ АД с ЕИК 200103397, със седалище и адрес на управление гр. София, ж.к. „Студентски град“, ул. „Проф. Александър Фол“ № 2, вх.Б, ет.2 сумата от 1981.30 лева сторени деловодни разноси.

Решението подлежи на обжалване в двуседмичен срок от съобщаването му на страните пред Пловдивски Апелативен Съд.

Съдия при Окръжен съд – Пловдив: _____